

Verra organizācijai šogad - pārliecinošs pārveides process

Latvijas Mežu sertifikācijas padome

Verra, pasaulē vadošā brīvprātīgā oglekļa tirgus – VCM - standartu organizācija, 2026. gadā piedzīvo vērienīgu digitālo un strukturālo transformāciju, lai atgūtu tirgus uzticību pēc iepriekšējo gadu krīzēm. Galvenās aktualitātes un problēmas šogad ir saistītas ar procesu digitalizāciju, stingrākiem kvalitātes standartiem un finanšu stabilizāciju.

Galvenās aktualitātes un jaunumi 2026. gadā

Sadarbībā ar *S&P Global Commodity Insights Verra* ir uzsākusi pilnīgi jauna reģistra *Verra Registry* darbību. Tas nodrošina lielāku caurredzamību, ātrāku darījumu apstrādi un integrāciju ar biržām. Spēkā stājas arī precizējumi jaunajai *Verified Carbon Standard - VCS 5.* versijai, kas ievieš stingrākas prasības oglekļa kredītu ilgmūžībai un risku apdrošināšanai. Verra aktīvi pielāgo savus mehānismus starptautiskajiem aviācijas – *CORSIA* - un valstu nacionālajiem oglekļa tirgiem. Piemēram, ir apstiprināti pirmie kredīti saskaņā ar Indonēzijas jauno regulējumu. Klientu pieredzes uzlabošanai ieviesta partnerība ar *ServiceNow* un *DocuSign*, kas paātrina projektu iesniegšanu un izskatīšanu. Tiek veiktas apjomīgas publiskās apspriešanas un izmaiņas galvenajās metodoloģijās, tostarp biogogļu (*biochar* - VM0044), rīsu audzēšanas (VM0051) un citos projektos.

Finansiālais stāvoklis un efektivitāte

Pēc iepriekšējo gadu satricinājumiem izpilddirektors Mendijas Rambharosas vadībā Verra ir stabilizējusi savas finanses. Gada izdevumi samazināti aptuveni par trešdaļu, bet kopējie ieņēmumi pārsnieguši 30 miljonus ASV dolāru, pateicoties grantu un piesaistītā atbalsta pieaugumam.

ieviesta jauna sistēma validācijas un verifikācijas institūciju (VVB) darba efektivitātes vērtēšanai, lai novērstu sastrēgumus projektu apstiprināšanā.

Izaicinājumi un problēmas 2026. gadā

Verra joprojām strādā pie tā, lai kļiedētu bažas par "zaļmaldināšanu", ko izraisīja iepriekšējā kritika par mežsaimniecības REDD+ projektu reālo efektivitāti. Ir sarežģīta integrācija nacionālajos reģistros, jo dažādu valstu, piemēram, Peru, Indonēzijas u.c. mainīgie likumi un nacionālie reģistri prasa pastāvīgu *Verra* metodoloģiju pielāgošanu, kas rada administratīvo slogu. Organizācijai ir jāpanāk visu savu metodoloģiju atbilstība Neatkarīgās brīvprātīgā oglekļa tirgus padomes (*ICVCM*) pamatprincipiem (*CCPs*). Līdz šim tikai atsevišķas metodoloģijas (piemēram, *VMR0017*) ir saņēmušas pilnu šo statusu.

Ziemeļvalstīs un Baltijā *Verra* standarti 2026. gadā piedzīvo strauju izaugsmi, jo reģiona lauksaimnieki un meža īpašnieki arvien aktīvāk iesaistās globālajā brīvprātīgajā oglekļa tirgū (*VCM*). Šeit noteicošais faktors ir pāreja no vēsturiskajiem "emisiju novēršanas" projektiem uz oglekļa piesaistes - t.s. *removals* - projektiem.

Oglekļa kredītu avoti Baltijā un Ziemeļvalstīs

Baltijas un Ziemeļvalstu reģions ir kļuvis par vienu no galvenajiem Eiropas augstas kvalitātes oglekļa kredītu avotiem. Baltijā un Ziemeļvalstīs plaši attīstās apmežošanas projekti. Piemēram, *Ecobase* mežu ieaudzēšanas projekts, kas ir sertificēts pēc *Verra* *VCS* standartiem, ir atzīts par vienu no pieciem labākajiem un stabilākajiem Eiropas oglekļa projektiem 2026. gadā. Tāpat aktīvi darbojas uzņēmums *Arbonics*, kas palīdz vietējiem zemes īpašniekiem gūt peļņu no jaunu mežu stādīšanas. Igaunijā radītais uzņēmums *eAgronom* 2026. gada vasarā paziņoja par vērienīgu darījumu, pārdodot 29 000 *Verra* sertificētu augsnes oglekļa kredītu un nodrošinot Eiropas lauksaimniekiem 1,46 miljonu eiro peļņu. Lauksaimnieki pelna, izmantojot tiešo sēju - samazinātu augsnes apstrādi - un starpkultūru audzēšanu. Ziemeļvalstīs strauji attīstās biogogles tehnoloģijas saskaņā ar *Verra VM0044* metodoloģiju, nodrošinot ilgtermiņa oglekļa uzglabāšanu augsnē.

Oglekļa kredītu cenas un prognozes 2026. gadā

Tirgū šobrīd vērojama izteikta cenu sadalīšanās pēc kvalitātes un uzticamības principiem:

Zemas kvalitātes jeb vecie emisiju novēršanas kredīti maksā vidēji no \$3 līdz \$5 par tonnu.

Mežsaimniecības un augstas kvalitātes piesaistes kredīti (ARR) - parastie tirgojas robežās no \$15 līdz \$40/t. Savukārt institucionālajos darījumos par *Verra* sertificētiem un ICVCM apstiprinātiem ARR kredītiem pircēji maksā pat virs \$45 par tonnu.

Pēc *BloombergNEF* prognozēm, tirgum pārejot tikai uz oglekļa piesaistes projektiem, augstākās kvalitātes kredītu cena var sasniegt \$42/t līdz 2030. gadam un pat virs \$100 pēc 2032. gada. *EY Net Zero Centre* prognozē, ka līdz 2035. gadam *premium* klases kredītu cenas svārstīsies starp \$75 un \$125 par tonnu, pieaugot pieprasījumam pēc korporatīvās neto-nulle atbilstības.

Parīzes nolīguma 6. panta ietekme

Parīzes nolīguma 6. pants - īpaši 6.2. un 6.4. punkts - fundamentāli maina to, kā darbojas *Verra* un brīvprātīgais tirgus. Lai uzņēmums varētu apgalvot, ka tā nopirktais *Verra* kredīts tiešām neitralizē tā emisijas bez dubultās uzskaites valsts līmenī, ir nepieciešams valsts apstiprinājums. 2026. gadā jaunais *Verra Registry* - izstrādāts kopā ar S&P Global - ir ieguvis paplašinātu funkcionalitāti, kas integrējas ar valstu nacionālajiem reģistriem. Robeža starp brīvprātīgo tirgu (VCM) un valstu regulētajiem tirgiem izzūd. *Verra* kredītus tagad arvien biežāk izmanto valsts mēroga aviācijas shēmās (CORSIA) vai nacionālo nodokļu atvieglojumiem kā tas šogad jau sāk darboties, piemēram, Indonēzijā un Peru.

Eiropa šobrīd veido savu neatkarīgo Oglekļa piesaistes sertifikācijas ietvaru (CRCF). Tāpēc Baltijas projektiem, piemēram, *eAgronom* vai *Ecobase* ir kritiski svarīgi, lai *Verra* standarti pilnībā saskanētu ar Eiropas regulējumu un Parīzes nolīguma 6. pantu,

nodrošinot, ka vietējie kredīti paliek tiesiski izmantojami Eiropas korporatīvajiem pircējiem.

Avoti: Verra, Eiropas Savienības un pasaules informācijas vietnes